

seria
BEZDROŻA
CLASSIC

Bezdroża

Japonia

Manga, sushi i onseny

ERGO
HESTIA®

Autor przewodnika: Krzysztof Dopierała

Redaktor prowadząca: Agnieszka Krawczyk

Redakcja: Słowa-litera-znaki. Aurelia Hołubowska

Konsultacja: Urszula Knap, Michał Żmijewski

Korekta: Centrum Korekty – Mateusz Binda

Opracowanie kartograficzne: DAKA – Studio Graficzne, Krzysztof Trojan

Źródło pochodzenia danych kartograficznych:

© OpenStreetMap contributors; www.opendatacommons.org/licenses/odbl

Zdjęcie na okładce: Kobieta w tradycyjnym kimonie, chram Fushimi Inari w Kioto;

© superjoseph | Shutterstock.com

Opieka techniczna: Miron Kokosiński

Skład: Łukasz Krzak

Projekt okładki: hotmedia Jan Paluch

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autor oraz wydawnictwo Helion dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz wydawnictwo Helion nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Wydawnictwo Helion

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel.: 32 2309863

e-mail: redakcja@bezdroza.pl

księgarnia internetowa: <http://bezdroza.pl>

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres:

<http://bezdroza.pl/user/opinie/?bejpn1>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Wydanie I

ISBN: 978-83-283-5165-3

Copyright © Helion, 2019

- **Kup książkę**
- **Poleć książkę**
- **Oceń książkę**
- **Księgarnia internetowa**
- **Lubię to!**
- **Nasza społeczność**

Krzysztof Dopierała

Japonia

Manga, sushi i onseny

© THATREE | www.thatree.com

*Tak naprawdę cała ta Japonia jest czystym
wymysłem. Nie ma ani takiego kraju,
ani takich ludzi.*

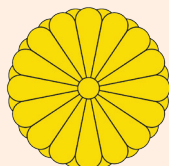
Oscar Wilde

Kup książkę

Poleć książkę

Niezbędnik turysty

zawsze pod ręką

Godło Japonii

Flaga Japonii

Polskie placówki dyplomatyczne

Ambasada RP w Tokio,
Meguro-ku, Mita 2-13-5; stacja metra Meguro lub Ebisu;
☎ +81 3 57947020, alarmowy:
☎ +81 8046107020;
🌐 www.tokio.msz.gov.pl;
🕒 pn.–pt. 9.00–17.00.

Strefa czasowa

W Japonii obowiązuje strefa czasowa UTC +9 (przez cały rok). Wjeżdżając na teren tego kraju w lecie, trzeba zatem przestawić zegarek o 7 godz. do przodu, a w zimie – o 8 godz. do przodu.

Ważne telefony

Numer kierunkowy Japonii: +81
Policja: 110
Pogotowie / straż pożarna: 119

Elektryczność

Podczas podróży do Japonii adapter do gniazdek elektrycznych będzie niezbędny. Tamtejsze kontakty są dostosowane do standardów A i B, w których występują dwa płaskie bolce. Charakterystyka napięcia to 100 V oraz 50 lub 60 Hz (w zależności od części kraju).

Przydatne języki

- **Japoński** – nie ma statusu języka urzędowego, ale używają go niemal wszyscy mieszkańcy kraju.
- **Angielski** – osoby pracujące w branży turystycznej posługują się nim co najmniej w stopniu komunikatywnym.

Oznaczenia toalet

Przeważnie stosuje się uniwersalne piktogramy, a czasem angielskie napisy. Rzadziej można się natknąć na znaki *kanji*: 男 (mężczyźni) oraz 女 (kobiety).

Kup książkę

Poleć książkę

Turystyczny savoir-vivre

- W Japonii nie wypada jeść w miejscach publicznych, np. na ulicy lub w metrze. Pociągi miejskie nie są też odpowiednim miejscem na rozmowy telefoniczne.
- Witając się z Japończykami, najlepiej unikać nadmiernego kontaktu fizycznego, np. uścisków. W zupełności wystarczy lekki ukłon lub skinienie głową.
- W wielu pomieszczeniach, zwłaszcza tych wyłożonych *tatami* (tradycyjnymi matami), trzeba bezwzględnie pamiętać o ściągnięciu butów.
- Spożywając posiłki, nie należy wskazywać niczego pałeczkami, lepiej też nie zostawiać ich wbitych pionowo (budzi to skojarzenia z buddyjskimi tradycjami pogrzebowymi).
- Fotografowanie ludzi bez ich zgody może być źle odebrane, tak jak na całym świecie. Dla wielu Japończyków stanowi to naruszenie ich prywatności.
- Do większości publicznych łaźni należy wchodzić nago, a kąpielówki lub stroje do pływania są wręcz zabronione. Przed skorzystaniem z łaźni warto sprawdzić, jakie panują w niej zasady.

Przelicznik walut

(stan z dnia 16.10.2019)

1 PLN = 28 JPY	100 JPY = 3,57 PLN
1 EUR = 119 JPY	100 JPY = 0,83 EUR
1 USD = 108 JPY	100 JPY = 0,91 USD

Warto wiedzieć

- Najlepszy okres na podróż to wiosna, gdy kwitną drzewa wiśni, i jesień, kiedy lasy w całym kraju mienią się wieloma barwami. Lato jest deszczowe i występują wtedy tajfuny.
- Japońskie toalety oferują różne zaawansowane funkcje, ale przyciski są opisane głównie znakami *kanji*.
- Wszystkie środki masowego transportu (także promy) oferują turystom zbiorcze karnety, które pozwalają sporo zaoszczędzić.
- Nazwa Japonii w języku japońskim to Nihon lub Nippon, co można przetłumaczyć jako „miejsce, gdzie wschodzi słońce”.
- Od stycznia 2019 r. obowiązuje podatek wyjazdowy (1000 JPY), który należy opłacić przed wylotem z Kraju Kwitnącej Wiśni.
- Zamiast w hotelu można stosunkowo tanio spędzić noc w *manga kissa* (*manga kissa-ten*), czyli kafejce internetowej i czytelnicy komiksów w jednym.

Przepisy drogowe

- Konieczne jest posiadanie międzynarodowego prawa jazdy ważnego na rok.
- Dozwolone prędkości: 80–100 km/godz. na drogach szybkiego ruchu, 40 km/godz. w miastach, 30 km/godz. w bocznych uliczkach.
- Dopuszczalny poziom alkoholu we krwi: do 0,3‰.
- Autostrady, drogi szybkiego ruchu i przejazdy tunelami są płatne.

Zagrożenia

- Katastrofy naturalne to najpoważniejsze zagrożenie w Japonii. Trzęsienia ziemi występują tu regularnie, a latem wzrasta ryzyko tajfunów.
- Na drodze zwierzęta (np. niedźwiedzie) można natknąć się przy górskich szlakach turystycznych. Wędrując, trzeba zwracać uwagę także na niebezpieczne owady (np. szerszenie azjatyckie) i jadowite węże.
- Na ulicy łatwo przegapić samochody elektryczne ze względu na cichą pracę ich silników.
- W regionie Korei Północnej istnieje ryzyko konfliktu zbrojnego.

Placówki medyczne

W razie potrzeby najlepiej udać się do kliniki międzynarodowej, w której można łatwiej porozumieć się po angielsku.

- Tokio: Sendagaya International Clinic, Shibuya, Sendagaya 1-20-3-203 (2. piętro budynku Barbizon; stacja JR *Sendagaya*); ☎ +81 3 34784747; 🌐 www.sendagaya-ic.com
- Kioto: Sakabe International Clinic, 435 Yamamoto-chō, Gokomachi-Nijō Sagaru, Nakagyō-ku (🚶 *Kyōto Shiyakusho-mae*); ☎ +81 75 2311624; 🌐 www.sakabeclinic.com
- Hiroszima: Hiroshima University Hospital, Kasumi 1-2-3 Minami-ku (koło parku Hijiyama); ☎ +81 82 2575555; 🌐 www.hiroshima.ac.jp/en/hosp
- Hokkaido: Niseko International Clinic, 76-100, Yamada, Kucchan-chō, Abuta-gun (Niseko, na północ od dworca kolejowego *Hirafu*); ☎ +81 136 215454; 🌐 www.niseko-nic.com

Przydatne zwroty

- 1 – ichi
- 2 – ni
- 3 – san
- 4 – shi
- 5 – go
- 6 – roku
- 7 – shichi
- 8 – hachi
- 9 – kyū
- 10 – jū
- 11 – jūichi
- 12 – jūni
- 20 – nijū
- 30 – sanjū
- 100 – hyaku
- 1000 – sen
- dzisiaj – kyō
- jutro – ashita
- wczoraj – kinō
- dzień dobry – konnichiwa
- do widzenia – sayōnara
- dziękuję – arigatō
- proszę – dōzo (np. dając coś komuś)
- przepraszam – gomen nasai
- nie ma za co – dō itashimashite
- tak / nie – hai / iie
- mam na imię... – ...desu
- nie mówię po japońsku – nihongo ga hanasemasen
- czy mówi pan/pani po angielsku? – eigo ga hanasemasu ka?
- ile to kosztuje? – ikura desu ka?
- pomocy! – tasukete!
- zgubiłem się – michi ni mayoimashita
- szpital – byōin
- nie rozumiem – wakarimasen
- czy mógłby pan to zapisać? – kaite kudasaimasenka?
- czy mógłby pan nam zrobić zdjęcie? – shashin o totte kudasaimasenka?
- wstęp jest wolny – nyūjō wa muryō desu

Zobacz koniecznie

1 Tokio

Japońska stolica i zarazem największe miasto w kraju zachwyca różnorodnością. Każda dzielnica tej kosmopolitycznej metropolii ma swoją specyfikę: Harajuku jest modne i zbuntowane, Akihabara to mekka fanów elektroniki i japońskiej animacji, a Roppongi znane jest z nocnych rozrywek. Podczas krótkiego pobytu nie sposób zajrzeć w każdy tokijski kąt, więc warto zostać tu nieco dłużej. Więcej zob. s. 160.

© ame/ko | stock.adobe.com

© SeanPavonePhoto | stock.adobe.com

Kup książkę

Poleć książkę

2 Kioto

Historyczna stolica kraju to uosobienie podróżniczych wyobrażeń na temat Japonii. Wśród shintoistycznych świątyń spacerują pary ubrane w kimono, a w tradycyjnych salonach *ochaya* gejsze zabawiają gości tańcem. Urok licznych zabytków architektury, muzeów i malowniczych ogrodów potęgują majaczące na horyzoncie góry Kita-yama. Więcej zob. s. 298.

3 Alpy Japońskie

Alpy Japońskie są rajem dla miłośników aktywnego wypoczynku o każdej porze roku. Zimą można tutaj szusować na snowboardzie, a latem wędrować po zboczach licznych trzytysięczników. Nie zaszkodzi też przemierzenie tego pasma wzdłuż widowskiej drogi Tateyama Kurobe. Więcej zob. s. 287.

© aialkawa | stock.adobe.com

4 Parki narodowe Hokkaido

Gęste lasy ciągną się tu po horyzont, a powietrze jest przesiąknięte zapachem żywicy. Syberia jest niedaleko, więc zima w tych okolicach nastaje stosunkowo wcześnie. Druga pod względem wielkości wyspa Japonii to ostoja dzikiej przyrody, w której łatwo odciąć się od rzeczywistości. Dosłownie i w przenośni, bo są tu miejsca, gdzie nie dociera internet. Więcej zob. s. 403.

© shuttered | stock.adobe.com

© evertronic | stock.adobe.com

Kup książkę

Poleć książkę

5 Góra Fudzi

Ten wulkaniczny symbol Japonii wznosi się na południowy zachód od Tokio. Atrakcją jest już samo podziwianie z oddali charakterystycznej sylwetki tej świętej dla Japończyków góry. Aspirujący wspinacze będą musieli przybyć pod Fudzi latem, gdyż wędrowka na jej wierzchołek jest możliwa tylko o tej porze roku. Więcej zob. s. 244.

[Kup książkę](#)

[Poleć książkę](#)

6 Archipelag Riukiu

Łańcuch 73 wysp i wysepek ciągnący się od Kagoshimy w stronę Tajwanu to Japonia z innej bajki. W jego historii pojawiały się wątki chińskie, a subtropikalny klimat przywodzi na myśl plaże Bali czy Tajlandii. Nurkowanie, historia karate i owoce morza prosto z łodzi – to tylko niektóre atrakcje czekające tu na turystów. Więcej zob. s. 554.

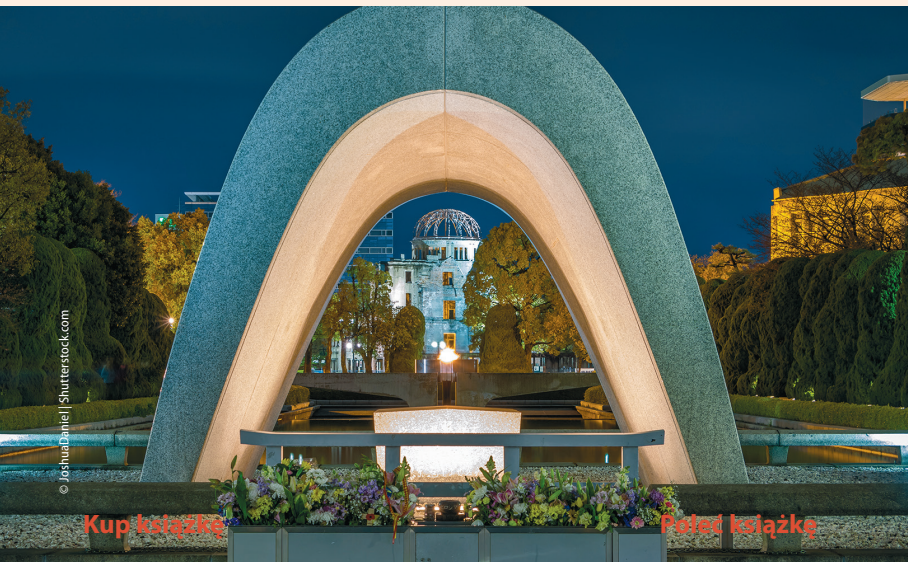

© checubus | stock.adobe.com

7 Hiroszima i Nagasaki

Te dwa miasta nieodmiennie kojarzą się z tragedią, jaka rozegrała się tam podczas II wojny światowej. Odwiedziny w miejscach pamięci ataków atomowych wzbudzają wiele trudnych emocji, ale miejscowe muzea poświęcone tej tematyce należą do najciekawszych placówek w kraju. Więcej zob. s. 455 i 538.

© JoshuaDaniel | Shutterstock.com

Kup książkę

Polud książkę

8 Półwysep Kii

Ten największy półwysep wyspy Honsiu stanowi centrum japońskiej duchowości. Właśnie tutaj znajdują się najważniejsze chramy shintoistyczne i świątynie buddyjskie (wiele z nich figuruje na liście światowego dziedzictwa UNESCO). Dodatkową atrakcją stanowią malownicze krajobrazy gór i wybrzeża. Więcej zob. s. 326.

9 Kiusiu

Nie ma lepszego regionu, aby podziwiać japońskie wulkany. Górująca nad dachami Kago-shimy Sakura-jima i budzący grozę Aso-san to jedne z najaktywniejszych wulkanów świata! Z kolei w Beppu, mieście znanym z gorących źródeł mineralnych, można podziwiać słynne „dymiące piekła”. Więcej zob. s. 515.

10 Ogród Kenrokuen w Kanazawie

„Ogród o Sześciu Atrybutach” to jedno z najpiękniejszych założeń parkowych w Japonii. O każdej porze roku wygląda zupełnie inaczej, ale zawsze zachwycająco. To również miejsce o bogatej historii – wytworny park powstał przy XVI-wiecznym zamku należącym do wpływowego klanu Maeda. Więcej zob. s. 257.

Kup książkę

Poleć książkę

© SeanRavonePhoto | stock.adobe.com

Kup książkę

Poleć książkę

© Luciano Martini / iStock / Adobe.com

11 Miya-jima

Choć „pływająca” brama *torii* jest główną atrakcją tej popularnej wyspy, nie należy zapominać o innych miejscowych rozrywkach. Są wśród nich: wędrówka na górę Misen i liczne lokale serwujące *okonomiyaki*, czyli smażone placki w wersji z makaronem – typowej dla okolic Hiroszimy. Więcej zob. s. 470.

12 Sikoku

Wyspa Sikoku jest uprzywilejowana przez wielu turystów, co działa tylko na jej korzyść. Lista atrakcji spoza utartego szlaku nie ma tutaj końca, a dojazd wynajętym autem jest najlepszym sposobem, aby do nich dotrzeć. Zapomniane górskie doliny, dzikie wybrzeże i dawne szlaki pielgrzymkowe czekają na odkrycie z dala od miejsc, do których dojeżdżają superszybkie shinkanseny. Więcej zob. s. 487.

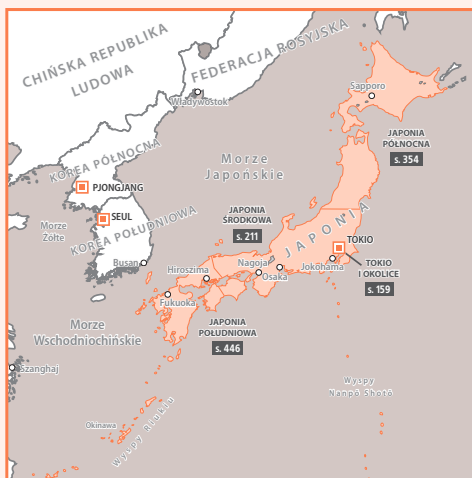

roymsk / iStock / Adobe.com

Kup książkę

Poleć książkę

Zwiedzanie Japonii

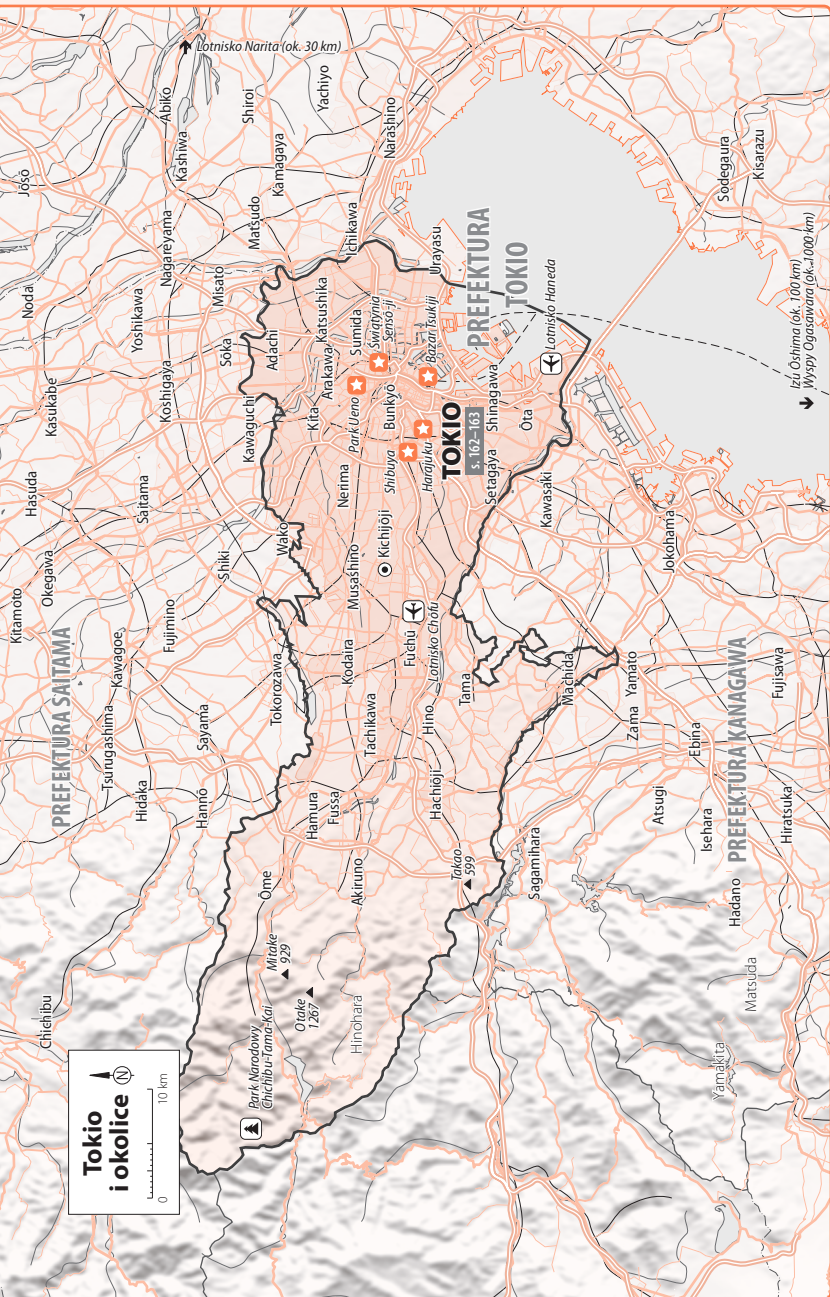
opisane w przewodniku. W przypadku miast posiadających plan szczegółowy podano odsyłacz do stron, na których się on znajduje. W każdym regionie scharakteryzowano atrakcje najważniejszych turystycznie miejscowości: ciekawe miejsca, muzea oraz zabytki sakralne i świeckie obiekty, które zainteresują najmłodszych, kilkuletnich zwiedzających, jak również najlepsze punkty widokowe. Opisano również interesujące obiekty poza miejscowościami, a także atrakcje przyrodnicze dane-

Rozdział ten zawiera informacje krajoznawcze i praktyczne dotyczące poszczególnych rejonów i miejsc w Japonii. Cały kraj został podzielony na łatwe do zidentyfikowania przez turystę obszary: Tokio wraz okolicami, Japonię północną, Japonię środkową i Japonię południową – przedstawione w osobnych podrozdziałach.

Opis każdego regionu poprzedzono mapą, na której zaznaczono miejsca

rejonu oraz interesujące trasy piesze, samochodowe itp.

Integralną część niniejszego rozdziału stanowią informacje praktyczne, które mają przede wszystkim za zadanie ułatwić podróżującym orientację w terenie oraz odnalezienie się w nowym miejscu. Dotyczą one zarówno punktów informacji turystycznej, jak i dojazdu, poruszania się po mieście, noclegów, wyżywienia itp.

Tokio i okolice

0 10 km

↑ N

▲ Park Narodowy (Enrichibu-Tama-Kai)
Mitake 929
Otake 1267

oprac. DAKA – Studio Graficzne

Kup książkę

Poleć książkę

Tokio i okolice

Japońska stolica należy do miast, które trudno zaszufladkować. Niełatwo wyobrazić je sobie przed przylotem i trudno uporządkować sobie w głowie jego obraz po powrocie do domu. Na tym właśnie polega urok Tokio. W pewnej mierze stolica Japonii to Kraj Kwitnącej Wiśni w pigułce. Mistyczne chramy, manga i anime, najlepsze restauracje sushi na świecie, superszybkie shinkanseny i hotele kapsułowe – to jedynie wierzchołek góry lodowej turystycznej oferty stolicy Japonii. Każda dzielnica Tokio dokłada swoje trzy grosze (a raczej trzy jeny), współtworząc obraz najbardziej eklektycznego miasta w kraju, które zmienia się w zastraszającym tempie. Jeszcze kilka lat temu widok Nepalczyka sprzedającego kawę w stołecznym 7-Eleven byłby czymś niezwykłym, lecz nie dziś. Tokio coraz łapczywiej wchłania ludność nie tylko z innych zakątków Japonii, ale i świata.

Planując wizytę, warto pamiętać o atrakcjach czekających za miastem, przy czym określenie to oznacza miejsca oddalone nawet o 200–300 km. Od majestatycznego wulkanu Fudzi po świątynne Nikkō – w wielu przypadkach to tylko godzina lub dwie podróży szybką koleją.

- ✳ **Zewnętrzny bazar rybny Tsukiji** (s. 169) – działające od dekad targowisko o niezwyklej atmosferze, a zarazem najlepsze miejsce, by zjeść śniadaniowy zestaw sushi.
- ✳ **Park Ueno** (s. 171) – oaza zieleni w centrum metropolii ze świątyniami i muzeami (w tym wspaniałym Tokijskim Muzeum Narodowym).
- ✳ **Świątynia Sensō-ji** (s. 177) – odrestaurowana z rozmachem najstarsza świątynia w mieście stanowi centrum kultu buddyjskiego i shintō.
- ✳ **Harajuku** (s. 183) – mekka mody i ulubiona dzielnica zbuntowanych japońskich nastolatków, którzy dają tu upust swoim fantazjom.
- ✳ **Shibuya** (s. 186) – słynne krzyżowe przejście dla pieszych to tylko zapowiedź atrakcji oferowanych przez tę błyszczącą neonami dzielnicę, która zasypia jako jedna z ostatnich w Tokio.
- ✳ **Punkty widokowe w Tokio** (s. 180, 187, 189 i in.) – metropolia podziwiana (niemal) z lotu ptaka zapiera dech swym ogromem, a przy dobrej pogodzie z tarasów obserwacyjnych można dostrzec górę Fudzi.

Tokio

Tōkyō, 東京; 🗺️ 8,97 mln

Tokijska Prefektura Metropolitalna (Tōkyō-to) stanowi jedną z najbardziej zaludnionych aglomeracji świata – żyje tu 13,62 mln osób, z czego niemal 9 mln mieszka w 23 okręgach składających się na miasto właściwe. Myśl o ogromie i zróżnicowaniu japońskiej stolicy sprawia, że niejednej osobie może zakręcić się w głowie. Tokio to metropolia przyszłości, w której kumulują się też pamiętki kilku ostatnich stuleci dziejów Kraju Kwitnącej Wiśni. Spędzenie tu kilku dni pozwoli zaledwie musnąć tkanekę miasta, więc miłośnicy wielkomiejskich klimatów mogą z powodzeniem spędzić w Tokio cały urlop.

Historia

Historyczna nazwa Tokio to Edo. Aż do XV w. była to mała wioska rybacka, która w erze szogunatów została ufortyfikowana z rozkazu klanu Edo. Ponad 100 lat później swoją siedzibę ustanowił tu Ieyasu Tokugawa – pierwszy szogun z rodu, który rządził Japonią przez blisko trzy kolejne

stulecia. Edo zaczęło się wtedy gwałtownie rozwijać, rosła też liczba jego mieszkańców. Uważa się, że już w XVIII w. był to jeden z najbardziej zaludnionych ośrodków świata. W okresie Edo (1603–1868) miasto cieszyło się pokojem, choć ludność nie uniknęła nieszczęść i katastrof naturalnych, takich jak pożary i trzęsienia ziemi. Ogromne spustoszenie wywołał w 1657 r. tzw. wielki pożar ery Meireki, który strawił ponad 50% miasta. Do połowy XIX w. Edo stało się ważnym ośrodkiem kulturalnym Japonii, a wskaźnik piśmienności wynosił tu 70–85%, co stanowiło świetny wynik w skali globalnej.

Era dobrobytu i spokoju dobiegła końca w 1853 r. wraz z pojawieniem się amerykańskich statków pod dowództwem komandora Matthew C. Perry'ego. Grożąc użyciem siły, Perry wynegocjował otwarcie dwóch japońskich portów (Hakodate i Shimody) na międzynarodowy handel. Był to początek końca szogunatu, gdyż popyt na zagraniczne produkty wywołał ogólny wzrost cen i inflację, co doprowadziło do masowych strajków. Wykorzystali to zwolennicy młodego cesarza Mutsuhito (pośmiertnie znanego jako cesarz Meiji), który przeniósł się z Kioto do Edo,

Stolica w gruzach

Wielkie Trzęsienie Ziemi w regionie Kantō o sile ok. 8 stopni w skali Richtera miało miejsce w południe 1 września 1923 r. i okazało się największą katastrofą naturalną, jaka dotknęła Japonię w ubiegłym stuleciu. Życie straciło wówczas niemal 140 tys. osób. Ponieważ ziemia zatrzęsała się w porze obiadowej, gdy w wielu domach przygotowywano posiłki na ogniu, miasto dodatkowo zaalała fala pożarów. Zamieszanie doprowadziło również do eskalacji przemocy wobec Koreańczyków (choć nie tylko, mordowano też np. japońskich socjalistów), skutkiem czego kilka tysięcy osób zginęło z rąk japońskich pravicowców. Po tym wszystkim Tokio i Jokohama podnosiły się z gruzów przez kolejną dekadę. Zniszczeń nie uniknęły również inne miejscowości regionu Kantō. W oddalonej o ponad 60 km od epicentrum katastrofy Kamakurze przesunął się posąg Buddy ze świątyni Kōtoku-in. Nie byłoby w tym nic dziwnego, gdyby nie fakt, że ważył ok. 121 ton! Na pamiątkę tych wydarzeń każdego roku 1 września obchodzony jest Dzień Zapobiegania Katastrofom.

Kup książkę

Poleć książkę

Olimpijski plac budowy

W momencie pisania tego przewodnika (zima 2018) Tokio przechodziło wiele zmian urbanistycznych w związku z przygotowaniem do letniej olimpiady w 2020 r. Konstruowano nowe obiekty (np. potężny stadion olimpijski w Shinjuku i nowoczesne centrum transportowe w Shinagawie), a wiele innych poddawano pracom renowacyjnym. Niektóre kluczowe dworce kolejowe, główne arterie dzielnic, a także zabytki były zasłonięte rusztowaniami, które miały zniknąć dopiero po długich miesiącach. Gruntowne zmiany zachodziły choćby w dzielnicy Shibuya, gdzie powstawały nowe wysokościowce, a w strukturę dworca wplataną przeróżne ułatwienia, np. dodatkowe pasaże. Turyści, którzy odwiedzą Japonię jeszcze przed olimpiadą, powinni wziąć pod uwagę te drobne niedogodności. Może to również mieć pewien wpływ na aktualność treści niniejszego przewodnika po kilku latach. Efekty tych zmian mają być jednak pozytywne. Uwagę poświęca się choćby dostosowaniu nowej infrastruktury do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, co ułatwi im przemieszczanie się po stolicy Kraju Kwitnącej Wiśni.

konsolidując władzę i zmieniając nazwę nowej stolicy kraju na Tokio (dosłownie znaczy to „wschodnia stolica”).

W epoce Meiji (1868–1912) miasto uległo ogromnym zmianom. Administracyjnie podzielono je na dwie części – zachodnie Yamanote (Górne Miasto; mieszkały tu wyższe klasy społeczne) i wschodnie Shitamachi (Dolne Miasto). Z pomocą zachodnich doradców budowano drogi, dworce kolejowe i otwierano uniwersytety. Już w 1. dekadzie XX w. liczba mieszkańców Tokio przekroczyła 2 mln.

W 1924 r. miasto zostało zniszczone przez Wielkie Trzęsienie Ziemi w regionie Kantō (zob. ramka *Stolica w gruzach*, obok), jednak szybko udało się je odbudować. Proces jego industrializacji trwał do II wojny światowej, która przyniosła kolejne zniszczenia – od 1942 r. Amerykanie sukcesywnie zrzucaли na Tokio bomby.

Po wojnie w proces odbudowy zaangażowało się całe społeczeństwo, dzięki czemu przebiegał on bardzo sprawnie. Już w 1964 r. miasto zorganizowało letnie igrzyska olimpijskie i znów było na ustach świata. W kolejnych dekadach rozwoju gospodarczego Japonii swe siedziby otwierały tu najważniejsze międzynarodowe koncerty

i instytucje finansowe. Bańka ekonomiczna pękła co prawda na przełomie lat 80. i 90., jednak dziś Tokio nadal dzierży tytuł stolicy globalnego biznesu. W 2020 r. będzie tutaj organizowana kolejna letnia olimpiada i zapewne nie zabraknie porównań do bliźniaczego wydarzenia sprzed lat.

Warto zobaczyć

Choć potężne rozmiary tokijskiej metropolii w pierwszej chwili budzą popłoch wśród turystów, to w praktyce miasto wcale nie jest takie straszne. Administracyjnie jego trzon dzieli się na 23 okręgi specjalne. W ich skład wchodzi wiele dzielnic, spośród których turystę zainteresuje kilkanaście.

Za centrum Tokio można uznać główny dworzec kolejowy otoczony pierścieniami najatrakcyjniejszych dzielnic. Poza znajdującym się obok dworca pałacem cesarskim, zabytkowe stołeczne rewiry są ulokowane na północ i północny wschód od niego – zachowała się tam niska zabudowa, wśród której można poczuć się jak w Japonii sprzed stuleci. Na południe i południowy zachód od centrum rozciągają się z kolei dzielnice znane z muzeów, kultury współczesnej i życia nocnego.

Kantō

Region Kantō (関東) można by – w bardzo dużym uproszczeniu – opisać słowami „Tokio i okolice”. Jest to najgęściej zaludniona część wyspy **Honsiu** – żyje tu jedna trzecia ludności kraju (42,6 mln). Dużą część regionu zajmuje nizina Kantō (Kantō Heiya), z wielu względów kluczowa dla dziejów Japonii. To tutaj przez wiele stuleci biło serce różnych szogunatów, a tutejsze uprawy żywiły miliony Japończyków. Nazwę regionu można przetłumaczyć jako „na wschód od granicy”, co nawiązuje do punktów kontrolnych, które dawniej znajdowały się w okolicy Hakone (zob. dalej).

Historia

W regionie Kantō przez stulecia znajdowały się centra dowodzenia dwóch potężnych japońskich szogunatów: Kamakura (koniec XII–XIV w.) i Tokugawa (XVII–2. poł. XIX w.). Z kolei w okresie Meiji (1868–1912) tereny te zostały silnie zindustrializowane, a Jokohama przekształciła się w centrum handlu międzynarodowego. Zmiany te sprawiły, że Kantō stało się najbardziej rozwiniętą częścią kraju. W 1923 r. dobrą passę regionu przerwało ogromne trzęsienie ziemi (zob. ramka *Stolica w gruzach*, s. 160), które zniszczyło jego główne ośrodki miejskie. Po raz kolejny obróciły się one w gruzy podczas II wojny światowej, gdy Amerykanie zbombardowali ważną dla kraju nizinę Kantō. Region zawsze jednak podnosił się z zapaści i do dziś jest mocno zurbanizowany. Uprzemysłowieniu oparły się jedynie jego północno-zachodnie rubieże, gdzie w krajobrazie dominują już szczyty środkowego Honsiu.

Kup książkę

Hakone

箱根; 田 13,5 tys.

Szukając gorących źródeł w okolicy Tokio, większość podróżnych prędzej czy później dociera do Hakone. To jedno z najpopularniejszych miejsc wypoczynkowych dla mieszkańców stolicy oraz ważne centrum turystyczne w tej części Japonii. Zwiedzający nie mogą tu narzekać na brak świątyni shintō, muzeów sztuki, szlaków pieszych czy spektakularnych widoków na wulkan Fudzi. Miasto jest też znane fanom anime jako miejsce, gdzie toczy się akcja serii *Neon Genesis Evangelion*. W weekendy Hakone bywa bardzo zatłoczone, więc lepiej przyjechać tu w środku tygodnia.

Historia

Najstarsze dzieje Hakone są związane przede wszystkim z храмом o takiej samej nazwie, w którym podczas wojny Genpei (XII w.) o zwycięstwo modlił się Yoritomo Minamoto, czyli pierwszy szogun w Japonii. W okresie Edo (1603–1868) funkcjonował tu jeden z posterunków granicznych rozmieszczonych wzdłuż szlaku, który łączył Edo (dzisiejsze Tokio) z Kioto. Pod koniec XIX w. wypoczynkowe walory miasta docenił cesarz Japonii, budując tu swoją letnią rezydencję. Dziś mieszkańcy Hakone żyją głównie z turystyki.

Warto zobaczyć

Tutejsze atrakcje są rozproszone w okolicy miasta, więc warto nastawić się na to, że zwiedzając Hakone, zwiedza się także

Poleć książkę

jego otoczenie. Łącznie z gorącymi źródłami znajdują się w całym regionie. Występują tu wody o różnej charakterystyce, m.in. chlorkowe i siarczanowe. Kąpiel w nich sprzyja np. oczyszczaniu organizmu z toksyn, poprawie metabolizmu czy stanu skóry. Najwięcej gorących źródeł znajduje się w Yumoto. Na północny zachód od niego, u stóp wulkanu Hakone (Hakone-yama), leżą Gōra i Sengokuhara, niegdyś osobne miejscowości, dziś dzielnice miasta Hakone. Stanowią one dogodne bazy wypadowe do poznawania przyrodniczych atrakcji okolicy. Nad jeziorem Ashi (Ashino-ko) można odpoczywać w Tōgendai, na północnym brzegu akwenu, oraz w leżących na południu Motohakone i Hakonemachi.

Yumoto

To pierwsza miejscowość w okolicach Hakone, na którą trafia się, jadąc od strony Tokio, i to właśnie w niej znajduje się najwięcej onsenów. Tak jak w innych kurortach tego typu z łaźni w większości obiektów (w ryokanach, hotelach itp.) mogą korzystać również goście „z zewnątrz”.

Godny polecenia jest przede wszystkim **Hakone Yuryo** (1 km na zachód od dworca *Hakone-Yumoto*; ☎ www.hakoneyuryo.jp/english; ☎ 10.00–21.00; 1500 JPY). Kompleks zbudowano pod lasem na miejscu dawnego ogrodu begoniowego. Kąpiel w basenach zewnętrznych pozwala na relaks w sielankowym otoczeniu. Można tu też wynająć łaźnię na własny użytek (od 4500 JPY/godz.). Nietuzinkowym obiektem jest także **Tenzan** (2 km na południowy zachód od dworca *Hakone-Yumoto*; ☎ www.tenzan.jp; ☎ 9.00–23.00; 1300 JPY), mieszczący się w budynkach nawiązujących stylistycznie do tradycji japońskiej architektury.

Pełną listę łaźni w Hakone można otrzymać w punktach informacji turystycznej.

Odawara

Będąc w Yumoto, warto zwiedzić także **zamek Odawara** (Odawara-jō; 6 km na północny wschód od Yumoto; ☎ 9.00–17.00; muzeum 300 JPY, donżon 500 JPY) w mieście o tej samej nazwie. Powstał on w XV w., a pod koniec XVI w. fortecę zdobył Hideyoshi Toyotomi, który wkrótce potem zjednoczył kraj. Dziś w Odawarze można zobaczyć całkiem udaną (i znajdującą się najbliżej Tokio) rekonstrukcję tego zamku.

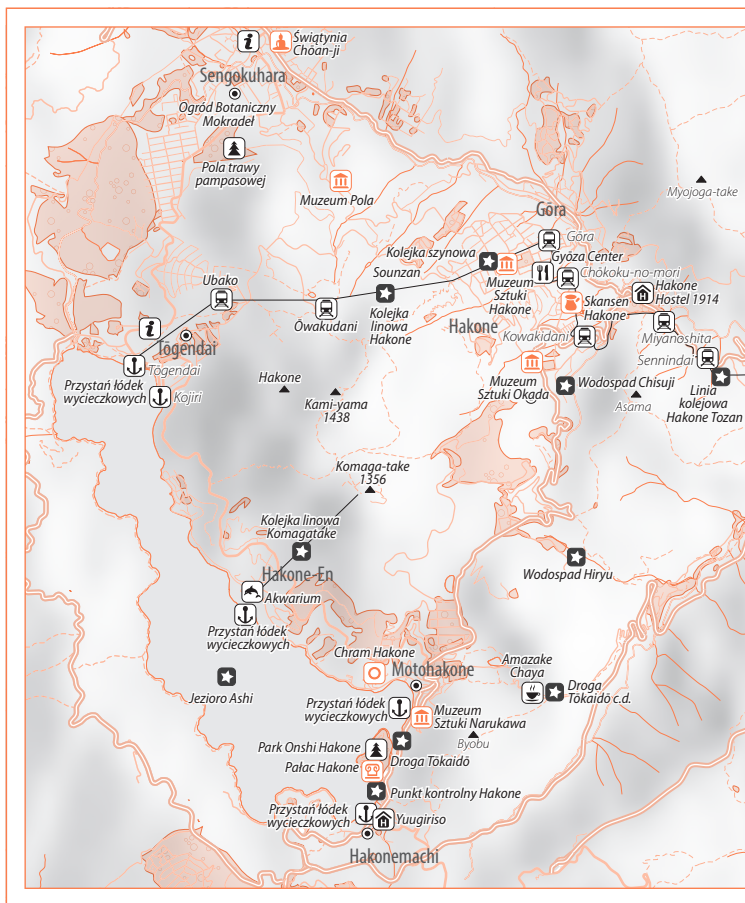
Gōra

W tej dzielnicy Hakone można znaleźć atrakcje różnego rodzaju: od łaźni z gorącymi źródłami po muzea.

Twórcy **skansenu Hakone** (1 km na południe od stacji *Gōra*; ☎ www.hakone-oam.or.jp; ☎ 9.00–17.00; 1600 JPY) chcieli stworzyć miejsce, w którym sztuka nowoczesna łączy się z naturą. Jest tutaj np. dział poświęcony pracom Picassa, a wiele instalacji rzeźb można oglądać w plenerze, na tle zalesionych wzgórz.

Na uwagę zasługuje też **Muzeum Sztuki Hakone** (600 m na zachód od stacji *Gōra*; ☎ www.moaart.or.jp; ☎ pt.–śr. 9.30–16.30; 900 JPY), prezentujące głównie ceramikę japońską z różnych okresów. Dodatkowo atrakcją są dwa malownicze ogrody. Jeden z nich jest pełen różnych gatunków mchów, a drugi – o nazwie **Sekirakuen** (☎ XI codz., XII–X tylko w weekendy i święta) – obfituje w elementy klasycznych japońskich założeń parkowych: strumienie, głązy i rośliny przycięte tak, by wyglądały jak najbardziej naturalnie.

Jeszcze jedno godne polecenia miejsce to **Muzeum Sztuki Okada** (2 km na południe od stacji *Gōra*; ☎ www.okadamuseum.com; ☎ 9.00–17.00; 2800 JPY), nowoczesny obiekt z ekspozycjami poświęconymi sztuce wschodniej Azji, głównie Chin i Japonii. W cenie biletu

oprac. DAKA – Studio Graficzne

wstępu można wymoczyć stopy w gorących źródłach.

Ōwakudani

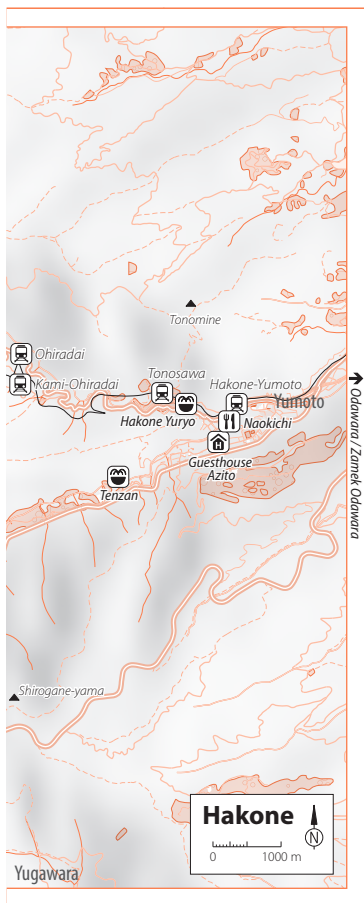
Pod tą nazwą kryje się obszar na północnych zboczach **wulkanu Hakone** (Hakone-yama; 1438 m n.p.m.), sięgający aż po jego krater. To teren aktywny sejsmicznie, pełen bulgoczących oczek wodnych i kominów hydrotermalnych, który od czasu do czasu bywa zamykany dla turystów. Nie brakuje tu sprzedawców jajek gotowanych w gorących źródłach. Mają one ciemną

skorupę, a ich regularne spożywanie ponoć wydłuża życie.

Do Ōwakudani wiedzie trasa **kolejki linowej Hakone** (@ www.hakoneropeway.co.jp; 1450 JPY w jedną stronę) kursującej na trasie z Sōunzan (2 km na zachód od stacji Gōra) do Tōgendai nad jeziorem Ashi. Widoki z jej wagoników zapierają dech w piersiach, zwłaszcza te na rozległe, dymiące pola siarkowe. Koło górnej stacji kolejki rozpoczynają się **szlaki piesze**, które wiodą przez Kami-yamę – najwyższy szczyt wulkanu – na nieco niższy

Kup książkę

Poleć książkę

wierzchołek – Komaga-take (1356 m n.p.m.). Stamtąd można zjechać **kolejką linową Komagatake** (🕒 9.00–17.00; 1000 JPY w jedną stronę, 1600 JPY w obie) aż do jeziora Ashi, po którym pływają statki wycieczkowe (zob. niżej). Przy dobrej pogodzie z północno-zachodnich zboczy wulkanu Hakone można podziwiać górę Fudzi.

Sengokuhara

To dawne miasteczko, a obecnie spokojna dzielnica Hakone, leży kilka kilometrów na północny zachód od Gōry. Listę miejsc

Kup książkę

wartych odwiedzenia otwiera tu **Chōan-ji** (200 m na wschód od głównego punktu informacji turystycznej; wstęp wolny) – świątynia powstała w XIV w. na zboczu zalesionego wzgórze. Wzdłuż okolicznych szlaków pieszych stoją kamienne statuy *rakan*, czyli uczniów Buddy.

Muzeum Pola (2,5 km na południe od punktu informacji turystycznej; 📍 www.polamuseum.or.jp; 🕒 9.00–17.00; 1800 JPY) prezentuje japońskie i zachodnie dzieła sztuki (obrazy, rzeźby, ceramikę), w tym prace tak znanych twórców jak Tsuguharu Foujita czy Claude Monet. Siedzibę placówki docenią miłośnicy nowoczesnej architektury, gdyż jest to gmach ze szkła i betonu wkomponowany w stary las bukowy.

W **Ogrodzie Botanicznym Mokradeł** (1 km na południe od punktu informacji turystycznej; 📍 www.hakonekanko.com; 🕒 9.00–17.00; 700 JPY) można zobaczyć florę bagienną, która stanowi ważną część szaty roślinnej pobliskiego Parku Narodowego Fuji-Hakone-Izu. Jeszcze ciekawszą atrakcją przyrodniczą są pola trawy pampasowej **Sengokuhara** (2 km na południe od punktu informacji turystycznej; wstęp wolny) na zachodnich zboczach góry Hakone. Ciągną się one po horyzont, a ich barwa zmienia się w ciągu roku. Najpiękniej prezentują się jesienią (X/XI), w złotej odsłonie.

Jezioro Ashi

Ashino-ko to kalderowy zbiornik, który nie wyróżnia się ani głębokością (43 m), ani powierzchnią (7 km²), ale za to, dzięki majaczącej w oddali górce Fudzi, należy do najbardziej malowniczych w tej części Japonii. Infrastruktura turystyczna powstała głównie na wschodnim i południowym brzegu akwenu, a największą atrakcją są **rejsy wycieczkowe** (📍 www.hakone-kankosen.co.jp; od 1000 JPY) po jęgo tafli, również na statkach pirackich.

Poleć książkę

są rowery, które można wypożyczyć na dworcu w Matsue (od 500–1000 JPY/dzień, warto pytać o to w wypożyczalniach samochodów).

Noclegi

Na Daikon-shimie działa obiekt noclegowy usytuowany w sielskiej scenerii – **Cocoreto Guesthouse** (1 km na północny wschód od ogrodu; ☎ +81 852 671533; 🌐 www.cocoreto.com; dormitoria 3000–4000 JPY).

Muzeum Sztuki Adachi

Muzeum Sztuki Adachi (ok. 20 km na południowy wschód od centrum Matsue; 🌐 www.adachi-museum.or.jp; 🕒 IV–IX 9.00–17.30, X–III 9.00–17.00; 2300 JPY) nie jest muzeum w powszechnym rozumieniu tego słowa. Choć tutejsze wystawy prezentują XX-wieczne japońskie malarstwo oraz ceramikę, to pomysłodawca powstania placówki, Zenkō Adachi, chciał stworzyć kompleks łączący moc sztuki i przyrody. Miejscowy ogród wiele razy wygrywał konkursy na najładniejsze założenia parkowe w Japonii.

Dojazd

Z Matsue trzeba podjechać pociągiem do pobliskiego Yasugi (450 JPY, ok. 20 min), skąd odchodzą darmowe autobusy w stronę muzeum.

Miya-jima

宮島; 🕒 2 tys.

Wyspę Miya-jima znają chyba wszyscy turyści przybywający do Japonii. To właśnie tu znajduje się brama *torii* współtworząca jeden ze słynnych trzech japońskich pejzaży, wpisany na listę światowego dziedzictwa UNESCO. Właściwa nazwa wyspy to Itsuku-shima, lecz przez lata przyłgnęła do niej ta druga, powszechniej stosowana: Miya-jima, co w luźnym tłumaczeniu oznacza „wyspę świątynną”. Większość podróżnych odwiedza ją podczas jednodniowej wycieczki z Hiroszimy, jednak dopiero po

zmierzchu, gdy odpłyną wszystkie promy z turystami, Miya-jima ukazuje cały swój urok. Szlaki trekingowe i niezłe muzea uzupełniają ofertę wyspy, która wg wielu osób jest najbardziej czarującym miejscem w regionie Chūgoku.

Historia

Wyspa od wieków jest miejscem kultu. Kiedyś oddawano tu hołd duchom przyrody, zwłaszcza na górze Misen. Pierwotny wzór głównej świątyni na Itsuku-shimie powstał już w VI w. i od tego momentu wyspa stała się duchowym centrum regionu. Całe jej terytorium uważano za święte i obowiązywał na nim osobliwy zakaz rodzenia się i umierania. Po tym jak w 1555 r. na pobliskich wodach rozegrała się bitwa o Miya-jimę, kapłani spędzili dużo czasu na oczyszczaniu wyspy ze złych energii. Mimo że Itsuku-shima leży dość blisko Hiroszimy, wyspa nie ucierpiała w wyniku wybuchu bomby atomowej tak mocno jak to miasto.

Warto zobaczyć

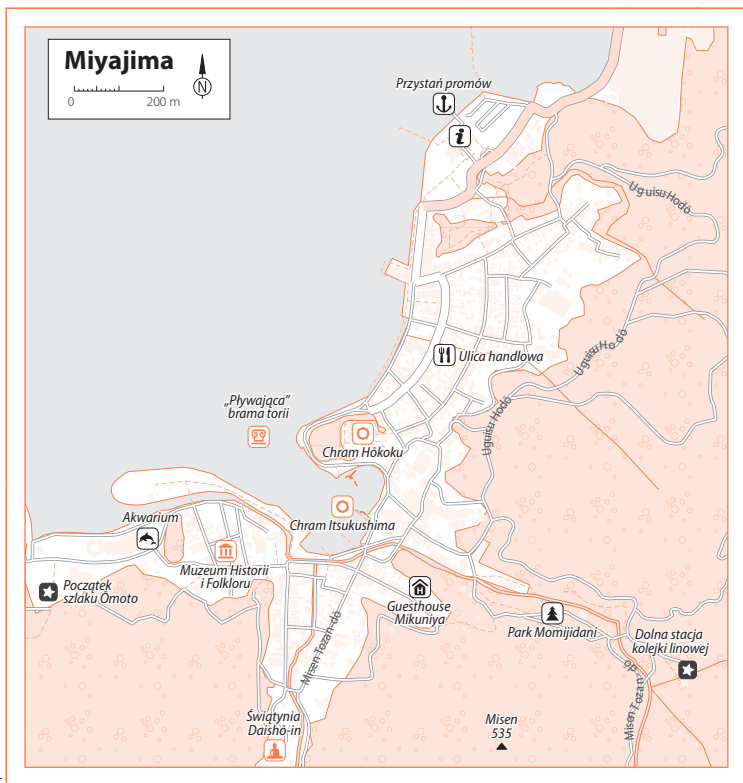
Zapleczem turystycznym wyspy jest miasteczko **MIYAJIMA** na jej północno-zachodnim krańcu. Południową część wyspy zajmują góry porośnięte gęstymi lasami, w których nie brakuje klonów mieniących się jesienią wieloma odcieniami czerwieni. Najwyższy szczyt to góra Misen (535 m n.p.m.), na którą można dostać się kolejką linową lub jednym ze szlaków pieszych. Podobnie jak w Narze (zob. s. 329), po całej wyspie harcuje dużo jelonków.

Chram Itsukushima

Itsukushima Jinja (zob. plan miasta, obok; 🌐 www.itsukushimajinja.jp; 🕒 6.30–18.00; 300 JPY, ze skarbce 500 JPY) to główna

Kup książkę

Poleć książkę

świątynia Miya-jimy. W kształcie podobnym do obecnego powstała w XII w. Jej założycielem był dowódca wojskowy Kiyomori Taira, a cześć oddawano tu trzem córkom Susanoo, władcy mór i sztormów. Pawilony świątynne znajdowały się na pomostach wrzynających się w morze, co miało niejako oddzielić ją od świętej wyspy, na którą pospólstwo nie miało wstępu. W skład kompleksu wchodziła scena teatralna do przedstawień *nō* wystawianych ku czci bóstw shintoistycznych. W 1875 r. zbudowano obecnie istniejącą wersję stojącej w wodzie bramy *torii* (pierwsza powstała już w 2. poł. XII w.). Ma ona ok. 16 m wysokości i wzniesiono ją z drewna kamforowego i cyprysowego,

a wierni wpływali tędy łodziami na teren świątyni. Warto pamiętać, że poziom wody zmienia się w ciągu doby i czasem da się dojść pod bramę, nie zamoczywszy stopy.

Chram Hōkoku

Za świątyni Itsukushima wyłania się kolejny obiekt sakralny: **Hōkoku Jinja** (☎ 8.30–16.30; 100 JPY), znany też jako Senjōkaku od największego z jego pawilonów. Ta druga nazwa znaczy „pawilon 1000 mat”, gdyż jego wnętrze może pomieścić taką właśnie liczbę mat *tatami*. Wybudowano go pod koniec XVI w. jako miejsce, w którym będą śpiewane buddyjskie sutry w intencji żołnierzy, lecz nigdy nie został on wykończony. Tuż obok stoi widoczna już

Kup książkę

Poleć książkę

z daleka pięciopiętrowa **pagoda** o wysokości ponad 27 m. To jeszcze starsza konstrukcja od Senjōkaku – powstała w 1407 r., a poświęcona jest „medycznemu” buddzie Yakushiemu Nyoraiowi.

Muzeum Historii i Folkloru

Muzeum Historii i Folkloru (@ <http://members.fch.ne.jp/miyajima-rekimin>; ☎ wt.–nd. 9.00–17.00; 300 JPY) to najciekawszy obiekt muzealny na wyspie. Można tu obejrzeć wystawy poświęcone dziejom Miya-jimy i jej kulturze sakralnej. Prócz artefaktów na uwagę zasługują także siedziba placówki. To zabytkowy dom kupiecki, gdzie ponad 150 lat temu handlowano sosem sojowym. Najmłodszy podróżnik z chęcią zajrzą do pobliskiego publicznego **akwarium** (@ www.miyajima-aqua.jp; ☎ 9.00–17.00; 1400 JPY), aby zapoznać się z podwodnym ekosystemem Morza Wewnętrznego.

Świątynia Daishō-in

Daishō-in (@ <https://daisho-in.com>; ☎ 8.00–17.00; wstęp wolny) to jeszcze jedna godna uwagi świątynia na Miya-jimie, tym razem o buddyjskich korzeniach. Znajduje się ona bezpośrednio pod stokami góry Misen. Do miejscowych atrakcji należą mandala usypana z piasku przez tybetańskich mnichów i jaskinia z 88 symbolami świątyni szlaku pielgrzymkowego na Sikoku (zob. ramka *88 błogosławieństw*, s. 487). Wchodząc po świątynnych schodach, można kręcić młynkami z tekstami buddyjskich sutr, co ma zapewniać odwiedzającym pomyślność.

Góra Misen

Choć 535 m n.p.m. może nie wydawać się zawrotną wysokością, to widoki rozciągające się w pogodny dzień ze szczytu góry Misen są warte wysiłku. Na wierzchołek prowadzą trzy trasy; od strony miasteczka Miyajima

są to kolejno: Momijidani (za parkiem o tej nazwie, można stąd wjechać na górę kolejką linową: @ www.miyajima-ropeway.info; ☎ 9.00–17.00; kolej linowa w jedną stronę 1000 JPY, w obie 1800 JPY), Daishō-in (za wyżej opisaną świątynią) i Ōmoto. Szlaki mają zbliżony stopień trudności, ale drugi z nich oferuje najciekawsze widoki. Wędrówka w jedną stronę trwa ok. 1,5 godz., a po drodze mija się różne budynki o znaczeniu sakralnym i ołtarze.

i Informacja turystyczna

Punkt IT działa na przystani promów (@ www.miyajima.or.jp; ☎ 8.30–17.15).

Dojazd

Z Hiroszimy kursują lokalne **pociągi** do stacji *Miyajimaguchi* (od 400–500 JPY, 30 min), gdzie można wsiąść na **prom** płynący w kierunku wyspy (@ <http://jr-miyajimaferry.co.jp>; ☎ 6.30–22.00; ok. 200 JPY, 10 min). Zarówno pociągi, jak i promy obsługuje JR (tylko niektóre promy należą do armatora Matsudai, @ www.miyajima-matsudai.co.jp), a zatem podróż nimi z kartetem JR Pass jest bezpłatna. Na Miya-jimie nie ma transportu publicznego.

Noclegi i wyżywienie

Pomiędzy portem a chramem Itsukushima, równoległe do morza biegnie **ulica handlowa** pełna sklepików i restauracji. **Guesthouse Mikuniya** (☎ +81 829 441641; @ www.miyajimamikuniya.com; od 4000–5000 JPY/os.) to prawdziwa oaza spokoju w centrum miasteczka Miyajima. Warto się tu zatrzymać choćby ze względu na tutejszy ogród.

Okayama

岡山; ☎ 721 tys.

Okayama jest stolicą prefektury o tej samej nazwie i miastem, do którego warto zajrzeć w drodze do bardziej znanej Hiroszimy. Wizytę ułatwia lokalizacja miasta przy linii San'yō kolei Shinkansen. W okresie Edo (1603–1868) było to ważne centrum

Kup książkę

Poleć książkę

Spis treści

NIEZBĘDNIK TURYSTY	2
ZOBACZ KONIECZNIE.....	5
ZAPLANUJ PODRÓŻ.....	17
Trasa 1. Klasyczne trio.....	18
Trasa 2. Górskie manewry.....	19
Trasa 3. Ku Syberii.....	20
Trasa 4. Wulkaniczne tropiki	21
ŚWIĘTA I FESTIWALE	23
10 ZASAD ODPOWIEDZIALNEGO PODRÓŻOWANIA	26
INFORMACJE PRAKTYCZNE.....	27
Przed wyjazdem.....	27
Wybór czasu podróży.....	27
Formalności wizowo-paszportowe	28
Ubezpieczenie	29
Zabezpieczenie medyczne	30
Pieniądze.....	33
Źródła informacji o kraju	35
Słowniki i rozmówki	36
Co zabrać?	36
Budżet.....	41
Przejazd.....	45
Podróż samolotem.....	45
Na miejscu.....	46
Transport.....	46
Noclegi.....	56
Wyżywienie	63
Informacje A–Z.....	67
KRAJ W PIGUŁCE	84
INFORMACJE KRAJOZNAWCZE	85
Charakterystyka geograficzna.....	85
Klimat	89
Fauna i flora.....	89
Historia.....	93
Ludność.....	104
Język	111

Religia.....	112
Obyczaje	118
Kultura i sztuka.....	124
Kuchnia	145
ZWIEDZANIE JAPONII	157
TOKIO I OKOLICE	159
Tokio.....	160
Okolice Tokio	204
JAPONIA ŚRODKOWA	211
Kantō	212
Hakone.....	212
Jokohama.....	218
Kamakura.....	223
Kawagoe.....	228
Nikkō	231
Półwysep Bōsō.....	239
Chūbu	242
Dolina Kiso.....	242
Góra Fudzi i Pięć Jezior Fudzi	244
Kamikōchi	253
Kanazawa.....	255
Matsumoto	261
Nagano	263
Nagoja.....	267
Półwysep Izu	273
Półwysep Noto.....	275
Sadoga-shima	276
Shirakawagō i Gokayama.....	279
Takayama	282
Trasa alpejska Tateyama–Kurobe.....	287
Kansai	291
Góra Kōya.....	292
Himeji.....	296
Kioto.....	298
Kobe	320
Kumano	326
Nara	329
Osaka.....	337
Północno-zachodnie Kansai	346

Półwysep Shima	348	Matsue	466
JAPONIA PÓŁNOCNA.....	354	Miya-jima	470
Tōhoku.....	355	Okayama	472
Aizu-Wakamatsu	356	Onomichi.....	474
Akita	360	Shimanami Kaidō.....	476
Aomori.....	361	Tottori.....	479
Dewa Sanzan.....	364	Tsuwano	481
Hiraizumi.....	367	Yamaguchi	483
Hirosaki.....	370	Sikoku.....	487
Kakunodate	374	Dolina Iya	488
Matsushima.....	377	Kōchi	491
Nyūtō Onsenkyō.....	378	Marugame	493
Park Narodowy Towada-Hachimantai	380	Matsuyama	496
Płaskowyż Bandai	382	Nao-shima	500
Półwysep Shimokita.....	385	Naruto.....	503
Sakata	386	Shōdo-shima.....	504
Sendai	387	Takamatsu.....	506
Shirakami Sanchi.....	391	Tokushima.....	509
Tōno.....	392	Uchiko.....	512
Wąwóz Naruko.....	394	Uwajima	513
Wybrzeże Sanriku	396	Kiusiu	515
Yamadera	399	Beppu.....	515
Hokkaido	403	Dazaifu.....	518
Abashiri.....	404	Fukuoka.....	520
Asahikawa.....	405	Góra Aso	524
Furano.....	407	Hirado-shima	525
Hakodate.....	408	Kagoshima.....	526
Kushiro.....	412	Karatsu.....	530
Matsumae	415	Kitakiusiu.....	534
Niseko	416	Kumamoto.....	534
Otaru.....	417	Kurokawa	537
Park Narodowy Akan Mashū	420	Nagasaki.....	538
Park Narodowy Daisetsuzan.....	423	Park Narodowy Kirishima-Kinkōwan.....	545
Park Narodowy Rishiri Rebun-Sarobetsu	428	Półwysep Satsuma.....	546
Park Narodowy Shikotsu-Tōya	431	Półwysep Shimabara.....	548
Park Narodowy Shiretoko	434	Takachiho	549
Sapporo	436	Wybrzeże Nichinan.....	551
Wakkanai.....	442	Wyspy Riukiu	554
JAPONIA POŁUDNIOWA	446	Okinawa	555
Chūgoku	447	Wyspy Yaeyama.....	564
Fukuyama.....	447	Yaku-shima	567
Góra Daisen	449	AUTOR PRZEWODNIKA	572
Hagi	451	SPIS MAP I PLANÓW MIAST.....	575
Hiroszima	455	SPIS RAMEK	576
Iwami Ginzan	460	INDEKS	579
Izumo Taisha.....	462	SYMBOLE STOSOWANE W TEKŚCIE	590
Kurashiki.....	464	SYMBOLE STOSOWANE NA MAPACH.....	590

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

- 1. ZAREJESTRUJ SIĘ**
- 2. PREZENTUJ KSIĄŻKI**
- 3. ZBIERAJ PROWIZJĘ**

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA WYDAWNICZA

 Helion SA

Lubisz podróżować samodzielnie? Chciałbyś poznać historię, kulturę i przyrodnicze atrakcje odwiedzanych krajów, regionów i miast? Seria **Bezdroża Classic** powstała z myślą o Tobie! Ten przewodnik pomoże Ci zaplanować wyjazd, stanie się Twoim wiernym towarzyszem podróży i zapewni pasjonującą lekturę także po powrocie!

W przewodniku:

- niezbędne informacje praktyczne i krajoznawcze
- szczegółowe opisy regionów, miejscowości, zabytków i obiektów przyrodniczych
- kalendarium wydarzeń kulturalnych
- liczne ciekawostki
- przydatny niezbędnik

74 mapy i plany

174 ramki z ciekawostkami

4 trasy zwiedzania kraju

zobacz koniecznie

niezbędnik turysty

przejrzysty układ

mapy z oznaczeniem atrakcji

polonika

Księgarnia internetowa:
<http://bezdroza.pl>

Zamówienia telefoniczne:
0 801 339900

0 601 339900

- 👉 <http://bezdroza.pl/promocje>
Przewodniki najchętniej czytane:
- 👉 <http://bezdroza.pl/bestsellery>
Zamów informator podróżniczy:
- 👉 <http://bezdroza.pl/newsletter>

Helion SA
ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice
tel.: 32 230 98 63
e-mail: bezdroza@bezdroza.pl
<http://bezdroza.pl>

ISBN 978-83-283-5165-3

9 788328 351653 >

Cena 69,90 zł